

نگاه رئیس محترم پژوهشگاه، حجت الاسلام والمسلمین دکتر مهدوی زادگان

◆ فرصت جنگ

یاروسلاو تروفیموف (خبرنگار ارشد امور خارجه روزنامه وال استریت ژورنال) گفته است: اروپایی‌ها مجبورند با ایران سازش کنند

جنگ تهدیدی است که می‌تواند به فرصت طلایی تبدیل شود و ملتی را از استضعاف و مظلومیت خارج کند و در اوج اقتدار و سربلندی قرار دهد اگر عوامل خود تحقیر و بی‌ریشه سنگ اندازی نکنند. در حالی که اروپا مجبور به سازش و پذیرش شرایط ایران است، جمعی واداده و خود تحقیر در ایران مردم را به سازش و تسلیم فرا می‌خوانند. اینگونه است که اینان می‌خواهند ملت را از فرصت‌های معجزه آسا محروم کنند. اما این ملت با حضور خیابانی و پشتیبانی از فرماندهان و رزمندگان اسلام فرصت پدید آمده را از دست نخواهد داد. انشاءالله

نگاه دکتر محمد حسین ضمیریان، آینده پژوه

◆ هشدار راهبردی: تغییر آرایش جنگی؛ از بوروکراسی و دانش نظامی به عملیات ضربتی

ارتقای لانیوه در رأس هرم فرماندهی ارتش آمریکا، پیام سریعی باید برای اتاق جنگ ما باشد زیرا این آدم‌ته‌مانده عقلانیت استراتژیک را به «جسارت تاکتیکی» و رفتار هالیوودی تغییر خواهد داد. لانیوه یک چتر باز کلاسیک با ذهنیت نفوذ عمقی است و برای او مرزها خطوط روی نقشه نیستند، محترم نیستند و معنی ندارند بلکه اهدافی برای پرش و پاراشوته هستند. وضعیت جدید ارتش آمریکا، ترکیبی از مرده‌ریگ فناورانه جورج-رئیس قبلی- و روحیه ماجراجوی و روش هواپرد لانیوه است. دقت کنید لانیوه ایده‌اش تزریق نیرو در نقاط کور و اشغال سریع مراکز ثقل در کمترین زمان ممکن است. نیروهای ما باید آماده سناریوهای «نفوذ از جایی نامعلوم» باشند و تلاش خواهد کرد- هرچند باطل- از جایی بیاید که انتظارش را نداریم. آمادگی صددرصد ضرورت پیروزی ما است. زمان برای تحلیل عمیق‌تر سپری شده؛ اکنون دشمن احمق ما به دنبال «ساعت صفر پرش روی خاک مقدس ما» است.

نگاه دکتر محمد باقر منفردنیا، عضو هیئت علمی پژوهشگاه

◆ افق‌های امید در سایه وحدت و خودتکایی

در شرایطی که جنگ روانی دشمن با هدف ایجاد یأس و نگرانی در جامعه دنبال می‌شود، بررسی واقعیت‌های اقتصادی و اجتماعی نشان می‌دهد کشور همچنان از ظرفیت‌های قابل اتکا برای پیشرفت برخوردار است. روند توسعه در حوزه‌های دانش بنیان، افزایش سهم تولید داخلی در بخش انرژی، کشاورزی و برخی صنایع پیشرفته و حضور فعال نیروی انسانی جوان و متخصص، بیانگر استمرار حرکت در مسیر تقویت تاب‌آوری ملی است. این روند نشان می‌دهد فشارهای خارجی نتوانسته مسیر کلی توسعه را متوقف کند. در صورت تداوم سیاست‌های حمایت از تولید و فناوری و تقویت پیوند دانشگاه و صنعت، امکان دستیابی به رشد اقتصادی پایدار در میان مدت و افزایش اشتغال در بخش‌های فناورانه وجود دارد و این امر به کاهش وابستگی‌های بیرونی کمک خواهد کرد. حفظ انسجام اجتماعی و پرهیز از دو قطبی‌سازی، شرط اصلی عبور از شرایط حساس است. تمرکز بر توان داخلی و مشارکت جمعی، نقش مهمی در تقویت ثبات و امید اجتماعی دارد.

نگاه دکتر فاطمه رایگانی، عضو هیئت علمی پژوهشگاه

◆ مقاومت و خلق زندگی در جنگ

خاصیت جنگ، تعلیق زندگی است. به تعبیر هانا آرنت در کتاب درباره خشونت، جنگ وقتی ظاهر می‌شود که حیات سیاسی واقعی یعنی کنش، گفت‌وگو و زیست جمعی از بین رفته باشد. کسانی که قدرت خود را در این شرایط از دست رفته می‌بینند با توسل به خشونت ابزار محور تلاش می‌کنند آن را پس بگیرند؛ پس سراغ جنگ می‌روند که در واقع ویرانگر جهان مشترک و حیات سیاسی است. مقاومت‌کننده‌ها آغازکننده‌های جنگ نیستند اما همین که شیپور جنگ می‌شود با آرایش دفاعی در برابرش، از تمام ظرفیت‌هایشان برای ایستادگی استفاده می‌کنند که چیزی جز همان بافت زندگی نیست. این که می‌بینید رهبر انقلاب در اولین پیامش به ملت ایران در آستانه نوروز آن‌ها را دعوت به برگزاری ازدواج‌ها و دیدوبازدیدهای عید می‌کند و هم‌زمان با روز طبیعت درختکاری را توصیه می‌کند، تلاش برای پاسداری در زمانه جنگ است. اینجا زندگی در جنگ تعلیق نمی‌شود بلکه فرم تازه‌ای به خودش می‌گیرد؛ دید و بازدیدهای عید این بار با سرزدن به خانواده‌های شهدا شروع می‌شود، ازدواج‌ها کف خیابان با حضور مردم کنار پرچم ایران برپا می‌شود و روز طبیعت به درخت کاشتن به یاد شهدا می‌گردد و امید به فردایی که این نهال تنومند شده باشد. در جنگی که زندگی را هدف گرفته برنده کسی است که قدرت خلق زندگی در فرم سلحشورانه را داشته باشد.

◆ نگاه انتقادی به تجارب پایان جنگ عراق، ضرورت انکارناپذیر

پایان یافتن جنگ، دور یا نزدیک، آغازگر دورانی نوین برای ایران و منطقه با نظمی جدید خواهد بود. اکنون زمان آن است که با نگاهی انتقادی، دوران پس از جنگ تحمیلی عراق را بازخوانی کنیم و با در نظر گرفتن چالش‌های پیش رو، برنامه‌ای جامع برای آینده تدوین کنیم. برخی تصمیم‌ها و سیاست‌گذاری‌های پس از جنگ هشت‌ساله، با آرمان‌های انقلاب و امامین انقلاب سازگار نبود. به گونه‌ای که جای زخم‌های اجتماعی و فرهنگی ناشی از سیاست‌های اقتصادی آن دوره هنوز باقی مانده است. چه شد که بعد از هشت سال ایثار و مقاومت، نسخه‌های غریبی فرصت اجرا پیدا کرد؟ امام شهید، حضرت آیت‌الله العظمی خامنه‌ای پیش و پیش از همه به این خلأ متفطن بودند. ایشان در ابلاغ سیاست‌های کلی برنامه دوم توسعه، در بندهای مختلف پای ارزش‌های انقلاب را به میان کشیدند. مثلاً در اولین بند، «رعایت عدالت اجتماعی» را مطرح و آن را در هفت حوزه عنوان کردند. آن ارزش‌ها هنوز هم نیاز جامعه ماست. بر همه دلسوزان نظام و انقلاب اسلامی فرض است که مراقب باشند بعد از جنگ تحمیلی سوم، بار دیگر غریب‌گرایان با نسخه‌های وارداتی، زمام امور را به دست نگیرند و در مسیر مردم در رسیدن به قله مانع ایجاد نکنند.

◆ نگاه جعفر علیان نژادی، پژوهشگر اندیشه سیاسی

◆ ظهور دانش مردم

بسیاری از جامعه‌شناسان، مردم‌شناسان و برخی از روانشناسان جمعیت، بعد از جنگ تحمیلی ۱۲ روزه، تلاش‌های نجسب و گزافی کردند که خروجی آن دوری بیشتر از عمق معنای دانش مردم بود. نتیجه گرفته بودند اگر این بحران‌ها تکرار نشوند، مردم جنگ ۱۲ روزه دیگر تکرار نخواهد شد. هراسان از وقایع ۱۸ و ۱۹ دی، مردم را دل بریده و از بین رفته تحلیل می‌کردند، اما امام شهیدمان بارها در همین ایام بر عظمت ملت تاکید کرد و خیر از بعثت آنها در خیابان داد. مردم پس از شهادت رهبر معظم انقلاب، ظهوراتی داشتند و فتوحاتی را رقم زدند که شایسته لقب رهبری توسط رهبر جوان انقلاب اسلامی شدند. بر این اساس می‌توان گفت، در دوره‌ای قرار داریم که ملت سرآمد و امت شاهد ما، به جایگاه واقعی «العاقل یکفی بالا شاره» رسیده‌اند. در این وضعیت، مردم بخشی از بار هدایت و تربیت ولی را به دوش می‌کشند. اقتضای این وضعیت آن است که مردم بخش زیادی از بازیابی خویش، حفظ آمادگی خود و فهم صحنه را متکفل شوند. اگر بپذیریم چنین است، کار ولی فقیه برای فتوحات بی‌سابقه مردم راحت‌تر می‌شود. ولی فقیه با «خود عالی» مردم کار می‌کند و زیست در فضا زمان آخرالزمانی را تبدیل به برنامه جاری مردم می‌کند. به ایرانی جدید قدم گذاشته‌ایم...